

ZIVANA

Erdoğan TOKMAKÇIOĞLU

Kahvaltı ediyor, bir yandan da o günkü gazetemi açmış, göz gezdiriyorum... Gazetemde her Allah'ın günü baktığım ilk yer, açık konuşayım, üçüncü sayfadaki cinayet, yaralama, hırsızlık, soygun, kapkaç, tecavüz, rüşvet, dolandırıcılık, trafik kazaları, yangın ve benzeri haberlerdi!.. En çok da böylesi haberlerin fotoğraflandırılmışları... İlk önce “Sevdiği kadını on iki yerinden bıçaklayıp öldürdü!”, “Mahalle kavgasında iki ölü, dört yaralı var!”, “Bir gecede altı iş yerini soyup soğana çevirdi!”, “Bir TIR’ın altına giren minibüste altı kişi ağır yaralandı, şoför öldü!” gibi başlıkların haberlerini şöyle yıldırım hızıyla okur, ondan sonra geçerdim öbür haberlere... Yine öyle yaptım... Yaptım yapmasına da, işim bitince ağızımdan şöyle dolu dolu “Vay canına!.. Ne oluyor be?” diye bir ses çıkıverdi... Çünkü; gazetem üçüncü sayfasında alıştığım, beklediğim, umduğum, her zamanki haberlerden hiç ama hiçbiri yoktu!.. İyi mi?.. Üstelik tuhaf, garip, alışılmadık; dahası, komik olmasalar bile bana komik gelen haberler yer almıştı üçüncü sayfada:

“Uluslararası kanarya yarışması başladı!”... “Çalışma saatleri günde on beş dakika daha azaltıldı!”... “Memur maaşlarına zam yapılması düşünülüyor!”... “Günler uzamaya başladı!”... “Bu yıl kuraklık beklenmiyor!”...

İşte bu gibi haberler...

Bir sinirlendim, bir sinirlendim, yani o kadar olur!..

Bırakıp üçüncü sayfayı geçtim ikinci sayfadaki magazin haberlerine... Bakalım magazin malzemesi ünlüler ne yapmışlar; kim kim için ne demiş, kimler evlenmiş, kimler boşanmış, boşanmışsa neden boşanmış?.. Kim kimi

aldatmış?.. Kim kiminle ağız dalaşına girişmiş; kim kime ne diyerek hakaret etmiş?..

Sen misin göz gezdiren ikinci sayfadaki magazin haberlerine!..

Yine şaşırıp kalarak derin bir hayal kırıklığına uğradım...

Nasıl, nasıl uğramam?.. Gazetem ikinci sayfasında her Allah'ın günü, insanın yüreğini hoplatan, insana “Yok artık!” dedirten haberlerin, fotoğrafların yayımlandığı o magazin sayfasında böylesine bir tek haber, bir tek fotoğraf yok!.. Şöyle haberler var:

Bilmem nerede törenle bir iplik fabrikası açılmış!.. İnek ırkının ıslahı için yapılan çalışmalar hızlandırılmış!.. İsviçre'den ucuz saat ithal edilmiş!.. Pille çalışan otomobiller yakında piyasaya çıkacaktı!..

İşte böyle haberler!..

Yahu, deli mi bunlar?.. Ne biçim magazin haberi bunlar?.. Okuyucuyla dalga mı geçiyorlar?..

Ben de ne yaptım; geçiverdim en arka sayfaya, spor sayfasına; bari oradakilere bakayım diye... Daha manşeti okur okumaz gözlerim yuvalarından dışarı fırladı!.. Şöyleydi manşet:

“Futbolda Brezilya millî takımını Brezilya'da 4-0 yendik!” ...

Ve öteki başlıklar:

“Flore, epe ve kılıç dallarında eskrimcilerimiz yine Avrupa birincisi oldular!”... “Krikette Fenerbahçe Arsenal'i açık farkla yendi!”... “Kadınların futbol karşılaşmalarını yüzde 45 oranında izlemeye bayıldıkları ortaya çıktı!”... “On kadından dokuzu futbolda ofsaytın ne olduğunu doğru tanımlamayı başardı!”... “Amerikalı gençlere basketbol öğretmeye başladık!”...

Okuduğum başlıklar beni hayretten hayrete, şaşkınlıktan şaşkınlığa sürükledi... Ne yapacağımı bilemez oldum... Rüyada mıyım diye kendimi bir iki çimdikledim!..

Hayır, değildim!..

Kahvaltıda'ydım... Elimde gazetem vardı... Okuduklarımın hepsi canlı canlı, diri diri, taze taze, satır satır, harf harf resmen karşımdaydı!..

“Allah allah, allah allah!” diye söylene söylene, “Hele dur bir bakalım” deyip, başladım gazetenin öteki sayfalarında yer almış değişik konulardaki haberlerine göz gezdirmeye... Önce birinci sayfa, ardından ötekiler...

Hey Allah'ım, aklıma mukayyet ol!..

Haberlerdeki o saçmalık, saçma sapanlık, tuhaflık, gariplik, zıvalık sürüp gidiyor; yenileri eklenip gidiyor!.. Nasıl mıydı başlıklar, haberler?..

“Hastane ve evlerde yatmakta olan bütün hastalar sağlıklarına kavuştu; memlekette hasta tek kişi kalmadı!”...

“Hastanelerin hepsi kapatılarak okula, konferans ve konser salonlarına dönüştürüldü!”...

“Doktorlar, hastabakıcılar, laborantlar başka işlerde görevlendirildi!”...

“Vatan sathındaki bütün mikroplar, amansız bir savaşın sonucu ortadan kaldırıldı!.. Ortalıkta hafif ya da ağır hiçbir hastalık kalmadı!”...

“Suç oranı sıfıra inince bütün hapishaneler boşaldı... Boş kalan hapishaneler rezidanslara dönüştürülüp kurayla ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı!”...

“İl, ilçe ve köylerimizin tamamında tiyatro, opera ve konser salonlarıyla birkaç da müzenin olduğu ortaya çıktı!”...

“Bu yıl da Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Edebiyat ve Barış dallarındaki Nobel ödülleri yine bize verildi!”...

“Kişi başına düşen ortalama yıllık gelir, 100.000 avroyu aştı!”...

“Sanayi ve tarım alanlarındaki gelirleri kendisine yeten ve artan dünyanın en gelişmiş beş ülkesi arasında yer aldık!”...

“Tüm ülke genelinde sadece organik tarım yapıldığı ortaya çıktı!”...

“Bu yıl da hiçbir öğrenci ne bütünlemeye ne de sınıfta kaldı!”...

“Bilim insanlarımız bu yıl 17 alanda daha icatta bulundu; gezginlerimiz dünyada ve evrende 12 bilinmedik yer keşfettiler!”...

“Kaşık, ayakkabı, çengelli iğne, fermuar, çıtçıt, diş fırçası, kızılılık sopası, salça, çanak, bardak ve elim sende oyununun ilk kez bizim tarafımızdan bulunduğu ve tüm dünyaya bizden yayıldığı tarihçilerimiz tarafından kanıtlandı!”...

“Yurdumuzda hiç engelli insan kalmadı!”...

“25 yıldan bu yana ormanlarımızda hiç yangın çıkmadı!”...

“Enerjinin yüzde doksanı artık rüzgârdan ve deniz dalgalarından sağlanıyor!”...

“Ülkede asayişin kesintisiz berkemal olması nedeniyle kimse kimseye mahkemelik olmadığından avukat, savcı, yargıç ve mübaşirler arasında başgösteren toplu işsizliğin giderilmesi amacıyla, işsizlerin balıkçı, kaportacı, overlokçu, son ütücü olmaları sağlandı... Bu işleri yapmak istemeyenler okullarda İsveç jimnastiği öğretmeni olarak görevlendirildi!”...

“Aynı nedenle işsiz güçsüz kalan polislerin bir bölümü ana okulu öğretmeni, bir bölümü müezzin, bir bölümü seyyar satıcı, bir bölümü de tarih-coğrafya-yurt bilgisi öğretmeni olarak görevlendirildi!”...

İşte bunlar gibi bir yığın haber!..

Saçma, saçma sapan, tuhaf, garip, inanılmaz, zırva, uydurma, insanı çileden çıkartan bir yığın haber!..

Deli olmak işten değil!..

Gözlerimin tam önünde akıl, mantık dışı olaylar, insanlar, söylemler uçuşup uçuşup duruyor... Sadece uçmuyor, yüzlerce ve yüzlerce yumurtacık taşıyan iri bir dişi kara sinek gibi vızıldayıp vızıldayıp duruyor!..

Nerde, kimler arasında yaşadığımı unutmuş durumdayım...

Öyle bir yer, öylesi bir toplum ki; olması gerekenlerin çoğu kalmamış, yok olmuş, kaybolmuş, sırta kadem basmış, uçmuş gitmiş!..

Neler mi?..

Ohoo!.. Say say bitmez... Saymaktan gına gelir, fenalık gelir, havale gelir insana...

Bazılarını sıralayalım:

Katil kalmamış toplumda, katil!.. En başta!.. Tamam mı?.. Katil kalmadığı gibi, anlattık zaten ya, hırsız da kalmamış, dolandırıcı da, tecavüzcü de, kapkaççı da, yankesici de!.. Mikrop, hastalık, hastane, doktor, ilaç; yok bunlar yok oğlu yok!.. Yahu, eczanenin bulunmadığı, öksürüğün kendisiyle birlikte öksürük şurubunun bile uçup gittiği bir toplum olur mu?..

Olmuş işte!..

Durun bakalım, daha bitmedi, bitmedi!..

İflas etmiş bir tek iş adamı, tüccar, esnaf filan da kalmamış!.. Hayata küsüp bir köşeye çekilen kalmamış... İntihar eden kalmamış!.. Aptal kalmamış, salak kalmamış, ahmak kalmamış, budala kalmamış, embesil kalmamış, bön kalmamış, geri zekâlı kalmamış; geri zekâlı şöyle dursun, geri

zekâsız dahi kalmamış!.. Deli kalmamış, deli!.. Hani bir zamanlar o eski mahallelerin; o eskiden mahallelerin olsun bir delisi olurmuş ya; işte onlar da çekip çekip gitmişler bir semt-i meçhûle!.. Tembel, uyuşuk insan dersiniz hiç kalmamış sağda solda!.. Ahali, yediden yetmişe bir çalışkan ki; arılar onların yanına “Eh işte!” kalır gider!.. Hatta, karıncalar çalışkanlıkta insanların arkasında!..

Ne ülke be!..

Ne toplum be!..

Ne olacak bu ülkenin, bu toplumun hâli?..

Sivrisineklerin köküne kibrit suyu ekilmiş!.. Kara sinekleri, at sineklerini, mor renkli sinekleri, pervaneleri ara ki bulasın!.. Hiçbir yerde ne tahtakurusu, ne hamam böceği, ne tesbih böceği, ne güve, ne kırkayak, ne kulağakaçan!.. Ağustos böcekleri katar katar göç etmişler ülkeden!..

Vay be, vay be!..

Bir tek ipek böcekleri kalmış kala kala!.. Neymiş?.. Onlar yararlıymış... İpek, onlardan üretiliyormuş!..

İçki, kumar, çapkınlık ne demek?.. Yok artık ülkede içki içen, kumar oynayan, çapkınlık eden... “İçki öldürür, kumar söndürür, çapkınlık sürdürür.” diye diye, üçü de bir numaralı halk düşmanı bellendiklerinden usul usul taşı toprağı toplayıp çekip gitmişler...

Kahvehanelerde altı kol iskambil, altmış altı, domino, okey, tavla filan oynanmıyor artık!.. Oralara gidenler gazete, dergi, kitap okuyor; ya da kendi aralarında ülke, dünya ve evren sorunlarını tartışıyor, böylesi konularda münazaralar düzenleyip mütalaa ediyorlar!..

Trafik kazaları çoktan tarihe karışmış... Toplumda çoğunluk bisiklet, kaykay, paten filan kullanıyor işe, okula, gezmeye giderken... Motorlu araçların tamamı doğayı kirletmeyen, sessiz sedasız, kendi hâlinde yakıtlarla çalışıyor!.. Araç kullananlar yollarda şehir içinde en fazla 20, şehirler arasında 40 km hız yapıyorlar saatte!..

İyi mi?..

Kazalarla birlikte doğal olarak trafik cezaları da, polisleri de, kuralları da tarihin tozlu raflarına konulmuş... Herkes kendi kendisinin trafik polisi!.. Kendi kuralını kendisi koyuyor!..

Toplumda, değil kötü, güzel sesli olmayan bir tek Allah'ın kulu kalmamış... Herkes sanki konservatuvar mezunu birer soprano, tenor, bas!.. Herkes mutlaka bir çalgı çalıyor; ama bayağı iyi çalıyor... Kimi davul, kimi bateri; kimi obua, kimi zurna; kimi bağlama, kimi klavsen; kimi piyano, kimi kanun... Herkes kendi kendisinin virtüozü!..

Ne olacak bu ahalinin hâli?..

Gökdelen yok ülkede, gökdelen!..

Beton yapılar, şöyle bir bakılınca, insan değil de doğa ürünüymüş gibi görünüyor...

Yapıların yüksekliği, en yüksek çınar ağacınıninkini geçmiyor!..

Tüm yerleşim yerleri yeşil alanlarla, geniş meydanlarla, birbirini kesmeyen geniş yollar, bulvarlarla, parklarla, koruluklarla, ormancıklarla, ormanlarla dolu... Açık, kapalı spor yerleri; stadyumlar, salonlar, yürüyüş parkurları için cabası...

Memlekette tek bir çıkmaz sokak kalmamış... Kazılıp kazılıp unutulmuş çukurlar kalmamış yollarda!..

Hâle bak hâle!..

Zıvanadan çıkmamış ne erkek ne kadın ne yaşlı ne genç kalmış!..

Kadın kısmısı, artık kudretten manikürlü, pedikürlü!..

Çocuklar, hangi renkte istenirse o renkteki saçlarla dünyaya geliyor... Göz renkleri de öyle, boyların uzunluğu, kısalığı da...

Yaşlılık nedeniyle yüzü kırışmış bir tek kadın yok!.. Göğüsleri, yer çekimine yenilip aşağılara doğru sarkan kadın da mevcut değil!.. Kel erkek, ara ki bulasın!.. Vücutlarının önlerindeki kaslar şöyle baklava dilimi olmayan erkekler de öyle...

Kadın olsun, erkek olsun bütün ahali magazin sayfalarından dışarılara fırlamış modeller, film yıldızları, ünlü sporculardan farksız!..

Olacak iş değil!..

Millet artık evlerde kedi, köpek, kuş yerine sırtlan, hipopotam, karınca yiyen, gergedan filan besliyor!.. Bu tür yaratıkların hepsi evcilleştirilmiş!.. Marketlerde hazır hipopotam mamaları, gergedan bisküvileri filan satılıyor!..

Kafeslerde kanarya, saka, florya, muhabbet kuşları yerine karga, saksağan, ağaçkakan, vampir yarası gibi uçucular besleniyor!..

Hipodromlarda atların yerine zebralar, yaban eşekleri, öküz başlı Afrika antilopları yarışıyor; onlar üzerine ganyan, plase, ikili, çifte, altılı ganyan oynanıyor!..

Hâle bakın hâle, herkes, her şey “Tövbe estağfürullah!” denilecek hâle gelmiş!..

İnsanlar arasında kıskançlık, haset, çekememezlik, onda var bende niye yok duygusu kalkmış!.. İftira, yalancılık, dedikodu, düzenbazlık, mürailik toz olup gitmiş!.. Karamsar, kötümser, üzgün, yılgın, bitkin, ümitsiz tek Allah’ın kulu yok!.. Herkes şen şakrak, herkesin yüzü ışıklı, aydınlık; bir gülümseme, bir kahkaha, bir sevinç, bir eğlence, bir cümbüş, bir coşkudur gidiyor!.. Üzülen, hayıflanana, surat asana, umudu kesik, pes etmiş, ağlayıp sızlayan, yas tutan, ağıt yakan, dövünen, saçını başını yolan, “Ah keşke” diyen ara ara ki bulasın!..

Bu ne iştir, bu ne gidiştir; iş midir, gidiş midir bu?.. Anlamak mümkün değil!..

Kimse kimsenin kuyusunu kazmıyor!.. Yoluna taşlar koymuyor, hendek açmıyor!.. Tavuğuna kışt, köpeğine hoş demiyor!.. Kimsenin kimseye nazarı değmiyor!.. Kimse kimseye tuzak kurmuyor!.. Yüzüne gülüp arkasından konuşmuyor!..

Konunun uzmanları bile “özgürlük, eşitlik, adalet” sözcüklerinin hangi anlama geldiğini bilmiyor!.. Bilmiyor, çünkü zaten en ince ayrıntısına dek adalet sağlanmış durumda!.. Herkes dibine kadar özgür, sonuna kadar eşit!..

Ne olacak bu ahalinin hâli?

Ne olacak bu memleketin hâli?

Böyle memleket olur mu?..

Ahali bu duruma gelir mi?

Bırakın “seri katili”, şöyle sıradan, olağan, kendi hâlinde, vasıfsız bir tek katili bile olmayan; bir “Karın Deşen Jacques”ı, bir “Brütüs”ü, bir “Frankeştayn”ı, bir “Salacak Canavarı” bile olmayan memleket olur mu?

Herkes “Doğrucu Davut”sa, kimse hiç yalan söylemiyorsa, doğru nasıl anlaşılır?.. Hayal kurulmuyorsa, gerçek nasıl ortaya çıkar?..

Hastalık, kıtlık, salgın, yokluk, kuraklık, yer sarsıntısı, sel baskını olmazsa, esenlikli, mutlu, rahat, dingin, hoş zamanların, onların değeri nasıl ortaya çıkar?..

Savaş olmazsa, barışın değeri nasıl anlaşılır?..

Kavga, dövüş, uzlaşmazlık, haksızlık olmasa, yapılmasa; hak, haklı nasıl belirlenir?.. Nasıl uzlaşılır?.. Nasıl?..

Mahkemesiz, yargıçsız, savcısı, avukatsız, polissiz, jandarmasız, hapishanesiz, karakolsuz, gardiyansız, hastasız, hastanesiz, hastabakıcısız, laborantsız, mikropsuz, kazasız, belasız, felaketsiz bir ahali olur mu, memleket olur mu?. Olur mu?..

Böyle bir toplum hasta, sakat, özürlü, noksan, eksik sayılmaz mı?..

İnsan, insanlar, hem iyi hem kötü; hem güzel hem çirkin; hem doğru hem yanlış; hem tam hem eksik; hem düz hem eğri; hem haklı hem haksız; hem akıllı hem akılsız, hem doğumlu hem ölümlü olmasalar insan sayılabilir mi?..

Efendim?..

Ha?

Ne oldu bu insanlara?

Ne oldu bu memlekete?

Ne olacak bu insanların hâli?

Ne olacak bu memleketin hâli?

Bu saçmalık, bu terslik, bu zıvanadan çıkmışlık nasıl önlenecek?

Bu ahaliyi, bu memleketi kim, nasıl çıkarttı zıvanadan?

Ne güzel, ne hoş, ne usulüne kuralına, yoluna yöntemine uygun, paşa paşa, efendi, hanım hanımcık yaşayıp gitmiyor muyduk?

Rahat mı rahatsız etti bizi?

Zıvana!

Ey zıvana!

Kim çıkartıp önümüze koyuverdi böyle seni, cascavlak!

Kim?..